

Nagymaros Város fejlesztési programja

2006–2013

Kiadja:
Nagymaros Város Polgármesteri Hivatala
2626 Nagymaros, Fő tér 5.
Telefon: 27/595-100
E-mail: pmkabinet@nagymaros.hu • www.nagymaros.hu

Grafikai terv:
Almamag Grafikai Műhely
(almamag@invitel.hu)
Nyomda:
Fábián Nyomda, Vác
(fabian@vnet.hu)

Előszó	
Alapvetés	
Bevezetés	
Fejlesztési program	
1. Család- Ifjúság- és Szociálpolitika	
2. Oktatás	
3. Kultúra	
4. Életmód és egészségügy	
5. Sport	
6. Településépítés	
6.1. Területhasználat	
6.2. Értékvédelem	
6.2.1. Táj- és természeti környezet értékeinek védelme	
6.2.2. Épített környezet értékeinek védelme	
6.2.3. Környezetvédelem	
6.2.4. Zöldfelületek védelme	
6.3. Infrastruktúra építés	
6.3.1. Ivóvíz és csatornahálózat, felszíni vízvezetés	
6.3.2. Energetika	
6.3.3. Telekommunikáció	
6.3.4. Közlekedés	
6.4. Lakásépítés, lakásgazdálkodás	
6.5. Foglalkoztatás	
6.6. Vendégforgalom	
6.7. Mező- és erdőgazdaság	
6.8. Ipar	
6.9. Közbiztonság és bűnmegelőzés	
6.10. Településmarketing	
7. Önkormányzati működés	
7.1. A szolgáltató önkormányzat	
7.2. Az „intelligens város” alapjainak lerakása	
7.3. Költségvetési- és adópolitika	
7.4. Az önkormányzat kapcsolatrendszere	
8. Felkészülés a hosszú távú célok megvalósítására	
9. Indikátorok	
Források	

Előszó

Bizonyára sokakban felvetődnek kérdések, miért van szükség egy ilyen dokumentumra, miért most, a választási ciklus utolsó évében, mi a célja - és sorolhatnánk.

Három évvel ezelőtt, hosszú távú gondolkodást, tervszerű munkát ígertem. Ehhez természetesen először is a célok megfogalmazására és egymásra épülő hosszú-, közép- és rövid távú tervekre van szükség. Természetesen a polgármesteri tisztség átvételét követően a valós helyzet felmérésével kezdetem a munkát. Ennek- és a távlati célok ismeretében kellett a további lépéseket meghatározni. A legfontosabbnak a város gazdasági helyzetének stabilizálását, a fenntartható működőképesség- és a gazdálkodás feltételeinek megteremtését, valamint az önkormányzati működéshez szükséges hivatali körülmények kialakítását tartottam. Az eltelt három évben a folyamatos működés biztosítása mellett ezért került sor a hivatal átszervezésére, az osztálystruktúra kialakítására, a számítástechnikai rendszer kiépítésére. Folyamatban van az ügyfélszolgálat kialakítása. Ezzel párhuzamosan megtörtént az intézmények működésének felülvizsgálata, és a szükséges hiányosságok pótlása és természetesen a legfontosabbnak ítélt felújítási feladatokat is folyamatosan végezzük. Egyidejűleg számba vettük a rendelkezésre álló terveket is.

A hosszú távú tervek esetében a képviselő-testület 95/1999 (X.19) sz. határozatával Heincz Antal által „Ezredfordulótól Sorsfordulóig” címmel készített fejlesztési koncepciót, mint Nagymaros városfejlesztési koncepcióját elfogadta. A hivatali munkatársaimtól kapott információk szerint városunk életében az önkormányzatiság bevezetése óta ez volt az első elfogadott hosszú távú program. Valószínűleg ennek a ténynek és a szisztematikus működés terén való tapasztalatlanságnak tudható be, hogy a határozatban foglaltak ellenére a koncepció nem került közép- és rövid távú lebontásra. Viszont a koncepció alapján elkészült Nagymaros Város Szabályozási Terve és Helyi Építési Szabályzata, amit a képviselő-testület 17/2002 (X.21.) sz. rendeletével jóváhagyott.

Hiányoztak tehát a középtávú tervek és programok - és emiatt természetesen az ezekből fakadó rövidtávú intézkedések. Részben ezért indult el 2003 tavaszán a polgárok széles körének bevonásával a szakági koncepciók kimunkálása és megvitatása. Ezek képviselő-testületi elfogadását követően külső szakértők bevonásával folytattuk a munkát. A korábban elkészült vitaanyagokat, koncepciókat és felgyűlt tapasztalatokat, véleményeket felhasználva készült el Nagymaros Város Fejlesztési Koncepciója 2005 tavaszán. A tervezet társadalmi megvitatást követően a képviselő-testület 84/2005 (IV.18)- majd az ezt módosító 163/2005 (VI.27.) sz. határozataival került elfogadásra.

A következő munkafázis a középtávú terv elkészítése volt, mely jelen dokumentum, melyet a képviselő-testület 277/2005 (XI. 21.) sz. határozatával elfogadott. Következik az erre épülő operatív programok kidolgozása és megvalósítása, melyek tartalmazzák a város éves költségvetési rendeleteiben megtestesülő rövid távú terveket.

Bízom benne, hogy az előzmények ismeretében már látszik a szisztematikus városvezetési folyamat, annak egyes elemei és azok szerepe. Remélem, a mindenkori városvezetés ezen tervekben foglalt célok elérése érdekében el tudja készíteni az operatív programokat és a város polgáraival együttműködve képes lesz azok megvalósítására.

Ezúton is köszönetet mondok mindazoknak, akik az eltelt közel tíz évben településünk jövője iránti elkötelezettségüktől vezérelve a város építésén, fejlesztésén gondolkodtak, elképzeléseiket papírra vetették, a társadalmi vitákban gondolataikat közkinccsé tették. Köszönet érte!

Különösen köszönöm a jelen dokumentum elkészítésének folyamán felkért azon véleményező munkáját, akik a felkérést elfogadva észrevételeikkel, javaslataikkal segítettek.

Kérem városunk minden lakójának együttműködő segítségét és kívánok mindannyiunknak közös sikereket!

Nagymaros, 2005. december havában.

Edöcsény András
polgármester

Alapvetés

Az elmúlt évek, évtizedek tudományos eredményei a globalizáció mellett egyre erőteljesebben hívják fel a figyelmet a lokalizáció jelenségére, amelynek egyik fontos része a versenyképesség földrajzi értelemben vett pontszerűvé válása a térben. A földrészek, országcsoportok, országok és régiók közötti verseny mellett erőteljesen érződik a települések, különösen a potenciális központi települések közötti verseny is. A verseny befektetésekért, munkahelyekért, tehát áttételesen a jövőbeni jövedelemért, igazgatási funkciókért, vagyis központi szerepkörökért folyik. A klasszikus gazdaságföldrajzi adottságok - térségünkben a termálkincs hasznosítását éppúgy ideértjük, mint az elérhetőség minőségét - mellett ma már a tudás és az innováció jelenti a legfontosabb gazdasági versenytényezőt. Rohamosan kezd ugyanakkor felértékelődni a környezetminőség és környezetvédelem szerepe. Tekintettel kell lennünk globális felmelegedés következményeire. E tényezők együttes hatásaként tudjuk megragadni az **életmódot** és **életminőséget**, mint olyan változókat, amelyeknek **javítása a társadalmak legfontosabb célja**.

A versenyhelyzet ugyanakkor folyamatos megújulásra, a társadalmi-gazdasági folyamatok megértésére és a célkitűzések átgondolására készíti a szereplőket egy általában forrásszegény környezetben.

Tapasztalatból tudjuk azt, hogy a gazdasági bajok orvoslása önmagában még nem eredményezi a társadalmi problémák megoldását. Valljuk azt is, hogy a **fejlődés nem egyenlő a növekedéssel**. A növekedést nem ingatag alapokon álló, és sok esetben a realitásoktól elszakadt gazdasági mutatókkal kell mérnünk, hanem a **város polgárainak** szellemi- és lelki gazdagodásában, kiegyensúlyozott és stabil életvitelében, és az ezekből fakadó **megelégedettségében**.

Növekedésorinetált társadalmunknak tehát át kell alakulnia egyensúlyorinetált társadalommá. Ilyen társadalmakat találunk az állatok világában és az emberiség ókori történelmében. Az ő alapvető értékeik az egyensúly, a hagyomány, az erkölcs, az ősök tisztelete, a rend, a harmónia, a szolidaritás, a ritmus, a minőség, a reflexió, a türelem, az intenzitás, az összefüggések keresése, a bölcsesség, a rítus, az ünnep, az illem, az udvariasság, a természet szeretete, az élet tisztelete. Ezek a társadalmak felfedezték a negatív visszacsatolás elvét: az önszabályozást (Kukely Antal).

Ezért nem hagyhatjuk figyelmen kívül az embert, mint a társadalom alkotó elemét és mint a gazdaság meghatározó szereplőjét. A személyek méltósága az alapja az emberek jogegyenlőségének. Az emberi élet érték, mely nem függ a származástól, az egyes személy által birtokolt javaktól, teljesítménytől, egészségi állapottól, vagy a társadalomban betöltött szereptől. Figyelemmel kell lennünk az egyes emberek természetes életközösségére, a családra, mely egy férfiből, egy nőből és gyerekeiből áll. Tekintetbe kell vennünk, hogy nem elegendő a polgárok fizikai- és gazdasági szükségleteinek biztosítása, hanem lehetőséget kell adni közösségi-, szellemi- és lelki értékek iránti igény kielégítésére is. Alapvető fontosságúnak tartjuk, hogy **a város lakosságának minél nagyobb része váljék polgárrá** abban az értelemben, hogy műveltsége, szaktudása- és magántulajdona révén **sorsát önállóan legyen képes irányítani**.

Valljuk, hogy nem a gazdaság, hanem a kultúra uralma biztosíthatja a társadalom széles rétegei számára az emberhez méltó, értelmes élet lehetőségét. Az egészséges társadalomban a kultúra irányítja és korlátozza a gazdaságot, az értékek formálják a privát-, az üzleti- és a politikai kapcsolatokat egyaránt. Ezért kiemelkedő fontosságúnak tartjuk a család-, az oktatási rendszer-, és a civilközösségek - nevelő - szerepét.

A várost, mint szerves, élő és fejlődő organizmust tekintjük, melynek meghatározó eleme az a szellemi környezet, spirituális erőter, mely körülveszi. Mint minden élő szervezetnek, a város fejlődésének is vannak szakaszai, melyek összességükben egy egészséges szervezetet és annak fenntartható életciklusát kell kiadniuk. Ezen szakaszok egyaránt tartalmazznak fizikai növekedést, külső- és belső szépülést és gazdagodást.

Bevezetés

Nagymaros Város középtávú (2006-2013) gazdasági programja egy három éve megkezdett szisztematikus munka eredménye, mely abból a felismerésből fakad, hogy nem elegendő a napi ügyek intézésével a várost működtetni, hanem szisztematikus

tervezéssel és ezen tervek megvalósításával a város fejlődését aktívan elő kell mozdítani. Jelen munka ötvözi ezen időszak alatt a nagymarosi polgárok széles körének bevonásával készült szakági koncepciók eredményeit a felkért külső szakértők szakmai tudásával és tapasztalatával. Tekintetbe veszi a tárgyban korábban elkészült vitairatokat és tanulmányokat is. Jelen program legfontosabb feladata, hogy összegyezze, rendszerezze, és koherens egységként láttassa mindazokat a törekvéseket, célokat és eszközöket, melyek a marosi polgárok szándéka alapján a várost és lakói jobb életminőségét szolgálják. Miután az adott térségben, településen élők jövőjét, jólétét számos, a helyi döntéshozók akaratán kívülálló tényező is befolyásolja, jelen dokumentum **azokra az elemekre koncentrál, amelyekre a polgároknak az önkormányzaton keresztül hatása van** a gazdasági élet, a humán erőforrás-fejlesztés és a környezetminőség javítása terén.

A program hosszú távú **célja tehát az életminőség javítása**, amely a helyi gazdaság versenyképességének fokozásával, a helyi foglalkoztatás fenntartható biztosításával, a városi környezet tudatos építésével- illetve a nem anyagi jellegű életfeltételek javításával érhető el. A helyi gazdaság versenyképességét a gazdasági szerkezet, az innováció, az infrastruktúra milyensége befolyásolja, ugyanakkor fel kell hívni a figyelmet a városmarketing egyre növekvő szerepére is.

A helyi gazdaság versenyképességének reáloldalára az önkormányzat sajátos és az esetek döntő többségében közvetett eszközökkel tud hatást gyakorolni. Ilyen eszköz az infrastruktúra fejlesztése, a helyi adórendszerben korlátozottan megjeleníthető preferenciák alkalmazása, a befektetések elvi lehetőségeinek megteremtése.

A foglalkoztatás területén Nagymaros sajátos helyzetben van, hiszen a munkanélküliségi ráta országos viszonylatban igen alacsony, dacára, hogy a rendelkezésre álló munkahelyek száma csekély. A legnagyobb helyi foglalkoztató az Önkormányzat. Az aktív munkavállalókra jellemző az ingázás a térségbeni munkahelyekre (Vác, Göd, Budapest).

A foglalkoztatás milyensége a keresleti oldalon ugyan a vállalkozói környezettől, a város gazdaságának szerkezetétől függ elsősorban, ám szoros kölcsönhatásban a kínálati oldallal, vagyis képzettséggel. A város csak akkor tudja a foglalkoztatással kapcsolatos céljait teljesíteni, ha figyelmet fordít a szakképzésre. A humán erőforrás fejlesztése egyben a versenyképesség humán oldalát alapozza meg.

Az általános és nem személyhez kapcsolódó jólét emelésében kötött szerepet játszik az Önkormányzat, amely egyfelől meghatározza a területhasználat módját, másfelől erőforrásokat mozgósít a természeti környezet megóvásához és az épített környezet rehabilitációjához. Miután a város lakói számára ma a lakóház építésére alkalmas telkek hiánya, az ingázás és az átmenő közlekedés, illetve ezek hatásai okozzák a legnagyobb terhelést, az életminőség javítása elsősorban ezen problémák kezelésén múlik.

Természetesen figyelemmel kell lennünk az Európai Unióhoz való csatlakozás következményeire és élnünk kell a csatlakozás nyújtotta lehetőségekkel.

A program készítésekor figyelembe kellene vennünk a 2007-2013 időszakra vo-

natkozó Nemzeti Fejlesztési Tervet, ami azonban jelenleg csupán munkaanyagként áll rendelkezésre. Ellentmondó információk állnak rendelkezésre arról, hogy a tervezetet Brüsszel finanszírozásra alkalmasnak tartja-e.

Programunk összeállításával tehát az a szándékunk, hogy a nagymarosi polgárok életminőségének javítását szolgáló, az előttünk álló években *reálisan megvalósítható* terveket megfogalmazzuk, és egyben kijelöljük az ezekkel kapcsolatos legfontosabb, *előre látható*, konkrét feladatokat.

Elérendő CÉL: az újrapolgárosodás a nyugodt, hangulatos és jómódú kisvárosban. Az általános rész-célok:

- A népességmegtartás és ésszerű növekedés, a társadalmi kohézió erősítése
- A humán erőforrás fejlesztése, a civil- és vállalkozói szféra aktivitásának erősítése
- A város működő képességének korunk színvonalán való biztosítása
- Az önkormányzat szolgáltató szerepének erősítése, az „intelligens város” alapjainak lerakása
- A gazdasági versenyképesség- és a helyben foglalkoztatás növelése
- A turisztikai vonzerők bővítése
- A közlekedés szabályozása

A cél elérésének ESZKÖZE: a kiváló környezeti- és közepes gazdasági adottságokra építve a civil kezdeményezésekben rejlő potenciál kihasználásával a város „újra rendezése”, a tér kellemesebbé, hangulatosabbá tétele kisléptékű beruházásokkal, egy-egy a célhoz igazodó projekt-alapú fejlesztéssel kiegészítve.

A tervek megfogalmazása során figyelembe vettük:

- az önkormányzat feladatait és lehetőségeit,
- a környezeti adottságokat, a település társadalmi és gazdasági potenciálját,
- a korábban már beindult fejlődési folyamatokat,
- a forrásjegyzékben feltüntetett munkákat.

Fejlesztési program

1. Család- Ifjúság- és Szociálpolitika

A társadalom legkisebb alapegysége az egy férfiből, egy nőből és gyermeke(ik)ből álló család. Ezért a családpolitikánkban legfőbb célkitűzése a családok egységének megtartása, ha ez már nem lehetséges, a szétesett családokat ért sérülések - különös tekintettel a kiskorú gyermekekre - hatásának csökkentése. A családvédelmi rendszertől elvárjuk, hogy elsősorban prevenciós- monitoring- és tanácsadó tevékenységgel előzze meg a családok széthullását.

Kiemelt figyelmet kell fordítanunk a családi életre nevelésre, **emelnünk kell az anyaság és a gyermeknevelés presztízsét**. A szociálpolitikai intézkedésekkel törekszünk a gyermekvállalással járó terhek kompenzálására. **A családtámogatásnak a helyi adórendszerben is tükröződnie kell**. A családok egészséges szerkezetének és működésének megőrzése érdekében anya-barát és családbarát munkahelyek kialakítását szorgalmazzuk.

Az ifjúságpolitika terén az önkormányzatnak katalizáló, segítő szerepe van a fiatalok önszerveződésének támogatásában. Már működik az Ifjúsági Kerekasztal és nemrégiben került megbízásra az ifjúsági koordinátor is. Elsősorban a szabadidő tartalmas és kulturált helyen való eltöltésében- és a felnőtt társadalomba való integráció elősegítéséhez várnak segítséget. Aktivitásuk a szabadidőben történik, ilyen tevékenységek keretében kell a célok eléréséhez hozzásegíteni őket. Jelentős szerepet tudnak felvállalni a teljes korosztály esetében a civilszervezetek, különösen a szabadidő- és sportegyesületek, nevelőmunkájuk révén. Lehetőségekhez mérten szeretnénk egy **ifjúságsegítői álláshelyet létesíteni**. Szeretnénk **fokozni a fiatalok részvételét** először a diákönkormányzatban, a város építésében és szépítésében, majd a városi önkormányzati munkában is, elősegítve ezzel, hogy közéleti gyakorlatot szerezhessenek. Célunk, hogy fiataljainkból a nemzet iránt elkötelezett, felelősen gondolkodó és cselekvőképes felnőttek váljanak.

A városi szociálpolitikánknak (is) a rászorulókat ellátása mellett a munkajövedelmek megszerzését kell preferálnia. Az ellátórendszerben dolgozó kollégáknak nagyobb figyelmet kell fordítaniuk az átmeneti zavarba kerültek problémáinak megoldására (szégyellnek segítséget kérni).

Jelenleg városunkban nincs hivatásos gondnok. A mostani hivatásos gondnoki szolgálat túlterheltségét meg kell szüntetni, ennek érdekében városunkban arra vállalkozó helyi lakosok továbbképzésével látjuk célszerűnek a problémát megoldani.

A gyermekek napközbeni ellátása érdekében szakembereink - a bölcsődei ellátás finanszírozhatatlansága miatt - családi napközit javasolnak. Ennek érdekében az igényfelmérést megkezdjük, az igények ismeretében lehet mérlegelni a működtetési formát.

A településünkön igen jól működő-, korszerű, differenciált ellátást biztosító szociális rendszer - a társadalmi szolidaritásra is építve - nemcsak igazságosan, hanem méltányosan kezeli az egyes ember, a hátrányos, halmozottan hátrányos rétegek szociális problémáit. Elsődleges célunk, hogy a szociálpolitikára fordított költségvetési források reálértékét megőrizzük, a tényleges szükségletekhez igazítsuk. A jelenleg széttagolt intézményrendszert célszerű integrálni.

Mindhárom terület egyik fő célja a közösségteremtés kell legyen, hiszen a közösség megtartó ereje számos nehéz élethelyzetben tudja átsegíteni a nehéz helyzetbe került tagját.

A jelenlegi ellátórendszer egyes elemeinek összevonásával szeretnénk szakmailag egységes irányítás alá helyezni azokat. Az intézmények (önkormányzati és privát) és a városi alkalmazottak együttműködésének erősítésével hatékonyabbá kívánjuk tenni a rendszer működését, természetesen ügyelve arra, hogy senki se es-

sen ki az ellátásból. A fenntartható működés érdekében felül kell vizsgálnunk a nem kötelező feladatok ellátásának tartalmát, módját és mikéntjét - figyelembe véve a költséghatékony megoldási lehetőségeket is.

Az ellátórendszer működésében fontosnak tartjuk a krízishelyzetek megelőzését, a szolgáltatások egymásra épültségének biztosítását. Ennek megoldása nem képzelhető el a háziorvosi- és védőnői szolgálat, az oktatási intézmények, a civil szervezetek, és a lakóközösségek tevőleges, érdemi részvétele nélkül.

Fontosnak tartjuk, hogy a szociális- és családgondozási területen dolgozók társadalmi megbecsülése, erkölcsi és anyagi elismerése növekedjen. Ennek érdekében az állami hozzájárulás rendszerére építve maradéktalanul érvényesíteni kívánjuk az illetménytábla előírásait. Biztosítjuk számukra a lehetőséget a szakmai ismereteik megújítására, az alkotó tevékenységre, és - szükség esetén - a szakmai tanácsadáshoz, segítségnyújtáshoz történő hozzáférésre.

Központi költségvetési források bevonásával megoldást keresünk a felhalmozódott - főleg közüzemi és lakbér - díjtartozásokból származó **adósságállomány rendezésére**.

Külön figyelmet kell fordítanunk az **akadálymentesítés** jogszabályi kötelezettségére. A városi akadálymentesítési terv elkészült, azt 2008.12.31-ig kell végrehajtani - reméljük be tudunk vonni pályázati forrásokat is.

A polgárok jobb tájékoztatása érdekében megkezdtük egy tájékoztató füzet összeállítását, melyet minden családnak és minden lakásba el kívánunk juttatni.

2. Oktatás

Az oktatási intézményeink felé követelményként támasztjuk, hogy a közérkecs és közjó érdekeit figyelembe véve támogassák a szülőt gyermeke nevelésében, ugyanakkor a gyermek számára tegyék lehetővé, hogy képességei és készségei legmagasabb fokú kifejeztésével korszerű- és a későbbi megélhetését megalapozó tudást sajátítson el. A személyiségépítés fontos eszközének tartjuk a művészeteket, ezért továbbra is **kiemelten támogatjuk a zene-, tánc- és képzőművészeti oktatást**, melyhez igyekszünk alkalmas fizikai teret is biztosítani. Szeretnénk, ha a fiataljaink közül felnőttek művészként is településünk életét gazdagítanák.

A közoktatás helyi struktúráját, értékeit megőrzendőnek és továbbfejlesztendőnek tartjuk. Az intézmények épületei közel száz évesek, a mai kor követelményeinek nem felelnek meg. A szűkös anyagi helyzet miatt a tervezési ciklusban a rekonstrukciókhoz és bővítésekhez szükséges tervdokumentációk elkészítésére látunk lehetőséget. A tervek valóra váltása a város saját erőforrásaiból egyelőre nem lehetséges, ezért kiemelt szerepe lesz a pályázati forrásoknak e téren is. Ettől függetlenül, lehetőségeinkhez mérten folytatjuk az *intézmények felújítási programját*, infrastrukturális fejlesztését, hiszen elvárásaink szerint „a kopott ruhának is gondozottnak, tisztának kell lennie”.

Közreműködünk és anyagi lehetőségeink függvényében folyamatosan biztosítjuk a lehetőséget a szakmai szabványokban, az eszközfejlesztési tervekben rögzített feltételek megteremtésének. Elősegítjük a számítástechnika alkalmazásának elsajátítását. Törekszünk a mindennapi testnevelés, testmozgás korszerű követelményeknek megfelelő feltételei megteremtésére.

Támaszkodunk *az óvoda és az iskola pedagógiai programjaiban meglévő specialitásokra, azonban nagyobb hangsúlyt kívánunk fektetni az identitás-, a nemzeti érzület- és nemzettudat fejlesztésére, a települési kötődés további erősítésére. Az oktatás mellett fontosnak tartjuk, hogy nagyobb hangsúly kerüljön a nevelőmunkára és a családi életre nevelésre*. Kíváncsnak tartjuk és elvárjuk, hogy intézményeinkben a pedagógusok személyes életpéldájuk által is az ifjúságot fegyelmezett és szorgalmas munkára, az élet tiszteletére, értelmes életre neveljék. Vissza kell állítanunk a valódi értékeken alapuló tekintélyt, a pedagógusok tiszteletét.

Fontosnak tartjuk, hogy a pedagógusok társadalmi megbecsülése, erkölcsi és anyagi elismerése növekedjen. Ennek érdekében az állami hozzájárulás rendszerére építve maradéktalanul érvényesíteni kívánjuk az illetménytábla előírásait. Biztosítjuk a pedagógusok számára a lehetőséget a szakmai ismereteik megújítására, az alkotó tevékenységre, és - szükség esetén - a szakmai tanácsadáshoz, segítségnyújtáshoz történő hozzáférésre.

A rendszer működését tekintve megerősítjük az *intézmények szakmai önállóságát*, és kíváncsnak tartjuk, hogy a gyermekek továbbra is színvonalas, differenciált oktatásban, személyes igényeiknek megfelelő törődésben, nevelésben részesüljenek.

A továbbtanulás elősegítése érdekében az általános iskola 7. és 8. évfolyamán lehetőségeinkhez mérten biztosítjuk a csoportbontást a felvételi tárgyak tekintetében. Lehetőséget keresünk a második idegen nyelv oktatásának fokozatos bevezetésére.

Az esélyegyenlőségi különbségek csökkentése érdekében lehetővé tesszük:

- 3-6 éves korosztály óvodai ellátását,
- a rászorulóknak *ingyenes étkeztetését*
- *a tankönyvtámogatást*
- *a tanulószobai, napközi otthoni elhelyezést*
- *a helyi tömegközlekedés térítésmentes igénybevételét*

Ösztönözzük - és lehetőségeinkhez mérten biztosítjuk a feltételeket - *a tehetséggondozást*, illetve az olyan *speciális oktatást, készségfejlesztést* igénylő programok bevezetését, amelyek elősegítik a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, megátolják kiesésüket az iskolarendszertől.

A rászoruló tehetséges gyermekek

- középfokú oktatási tanulmányai támogatása érdekében részt veszünk az Arany János tehetséggondozó programban,
- felsőoktatási tanulmányai támogatása érdekében részt veszünk a *Bursa Hungarica* ösztöndíjrendszerben,

– a nyári iskolai szünetben az igényeknek megfelelően a gyermekjóléti szolgálat szervezésében üzemeltetjük a *napközis tábort*.

Az oktatási intézményeinknek különösen drogmentes területeknek kell lenniük. Az oktatási intézményekben a jövőben sem árusíthatók az egészséges táplálkozással összeegyeztethetetlen, vagy egészségkárosító termékek.

Megvizsgáljuk a nappali tagozatos közép fokú oktatás beindításának lehetőségét. Továbbra is támogatjuk - lehetőségeinkhez mérten - az OKJ szakképzés működését.

A diákétkeztetés rendszerét a fenntartható működtetés érdekében felül kell vizsgálnunk, a beszállítókat meg kell versenyeztetni. Az egyház tulajdonába visszakérült konyha kiváltására végre megoldást kell találnunk.

3. Kultúra

Az önkormányzat egyre nagyobb szerepet vállal a város kulturális életének, programjainak szervezéséből és támogatásából, miközben az alkotmányos keretek között nem kívánja korlátozni a művelődés, a kulturális közszolgálat, a művészet autonómiáját. Ettől függetlenül a városi-, vagy a város által támogatott rendezvényeken a nemzeti-, illetve a településen jelen lévő kisebbségi kultúra- és identitás, az anyanyelv ápolását kell előtérbe helyezni. A város által támogatott civilszervezetek munkájában is ezen elveknek kell érvényesülniük.

A város közművelődési intézményeinek - együttműködve a civilszervezetekkel, más intézményekkel és városi alkalmazottakkal is - a jövőben **aktívabb, kezdeményezőbb szerepet kell vállalniuk** a programok, rendezvények, kulturális és művelődési események szervezésében - megőrizve a jelenleg is jól működő befogadói magatartást. Törekedni kell a jelenleg olykor párhuzamosan, egymással versengő kezdeményezések összehangolására, együttműködésére ösztönzésére, a szinergikus hatások jobb kihasználására.

A megfelelő infrastrukturális körülmények megteremtése érdekében **készül a városháza tanulmányterve**, mely épület-együttes szándékaink szerint elsősorban „A város háza”-ként fog működni. Ezen belül integráltan kap elhelyezést a bővítésre szoruló könyvtár, a művelődési ház funkciói, közösségi terek, kiállító terek, próbatermek, polgármesteri hivatal, civilszervezetek és több más egyéb lakossági szolgáltatás. A teljes körű megvalósítás egyik előfeltétele az alsóiskola épületének felszabadítása.

A közművelődési funkciók keretében – a hagyományos képző- és zeneművészeti irányultság megtartása mellett – a kulturális élet sokszínűségének erősítése érdekében kiemelten támogatjuk:

- a civil szervezetek, közösségek tevékenységének elősegítést, kezdeményezéseiknek megvalósulását,
- a művészeti élet fellendítését célzó törekvéseket,
- a hagyományos és audio-vizuális szolgáltatások kiegészítését, további bővítését az Internet adta lehetőségekkel,

– a helytörténeti gyűjtemény bemutatásának feltételei megteremtését, a helytörténeti kör felélesztését.

Fenntartjuk - a költségvetési lehetőségek függvényében bővítjük - a város és a városban működő civil szervezetek kulturális programjait támogató *pályázati rendszert*.

Folytatjuk a kulturális, idegenfogalmi *programkínálat bővítését* szolgáló kulturális események, rendezvények, fesztiválok támogatását, szervezését. Folytatjuk a város kiemelt rendezvényeinek továbbfejlesztését.

A kisebbségi önkormányzatokkal együttműködve támogatjuk a nemzeti és etnikai kisebbségek saját kultúrájának megőrzését, fejlődését, a művelődési hátrányok csökkenését

Megkezdjük és folytatjuk a testvérvárosi együttműködés kiépítését.

4. Életmód és egészségügy

Az önkormányzatunk aktív társadalompolitikát folytat, melynek célja a város emberi tőkéjének jobb kihasználása. Ennek keretében figyelemmel kísérjük a társadalmi, demográfiai változásokat és a rendelkezésünkre álló eszközökkel igyekszünk azokat a számunkra kívánatos irányba terelni. Tudatosan törekszünk a közösség mentális és szociális egységét fenyegető jelenségek kiküszöbölésére-, vagy ha ez nem lehetséges hatásuk csökkentésére. A közösségépítés eszközeivel igyekszünk a város polgáraival lokális társadalmi konszenzust létrehozni és fenntartani. Törekszünk a város polgárainak közéleti aktivitását fokozni.

Az életmód visszahat az emberi élet-minőségre: az egészséges életmód testi-lelki-szociális egyensúlyt, vagyis egészséget eredményez. Az egészséges életmód azonban nem csupán az egyéntől függ, mivel jelentős kényszerítő erők hatnak az emberre, tehát az egészségünk nem áll teljes egészében a hatalmunkban.

A magyar társadalomnak, de a városnak is alapvető érdeke fűződik ahhoz, hogy a lakosság életesélyei, egészségi állapota, várható élettartama, ezáltal az életminősége javuljon.

A városvezetésnek közvetett hatása lehet az egyes ember életmódjára:

- tudatosítás révén pozitív irányban mozdíthatja el azt,
- az egészséget elősegítő mikrokörnyezetet alakít ki,
- az oktatási intézmények egészségnevelési programja által.

Az életmód-változtatás széleskörű társadalmi összefogással érhető el.

A településünkön az igen rossz körülmények között is példamutatóan működő egészségügyi rendszer kapcsán fontosnak tartjuk:

- az ellátórendszer méltó és alkalmas fizikai környezetének megteremtését,
- az egészségügyi ellátórendszer szolgáltató funkcióinak további erősítését,
- a helyi és térségi programok összehangolását,

- a prevenció szerepének további erősítését,
- jelenlegi ügyeleti rendszer megtartását és további támogatását,
- az ágazatban dolgozók - az orvosok és a szakdolgozók - anyagi és erkölcsi megbecsülésének, a szolgáltatások színvonala növelésben meglévő anyagi érdekeltségüknek megerősítését, szakmai továbbfejlődésük lehetőségeinek elősegítését
- a műszaki- technikai feltételek és munkakörülmények javítását.

Fenntartjuk a háziorvosi szolgálatok támogatását, lehetőség szerint a forrásokat növekvő mértékben a működési feltételek javítására, a műszerellátottság javítására kívánjuk fordítani.

A prevencióban továbbra is megkülönböztetett szerepet szánunk a háziorvosoknak, a védőnőknek, az iskolaorvosi szolgálatnak. Segítünk megőrizni e területen a házi gyermekorvos és a védőnők kiváló munkakapcsolatát.

Támogatjuk a háziorvosi szakellátást biztosító egészségügyi vállalkozások tevékenységét ellátási területünkön.

A szolgáltatás színvonalának emelése céljából tárgyalásokat folytatunk a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kiépítésének érdekében.

5. Sport

Hazánk társadalma és a fiatalok egészségi állapota, részben a rendszeres testmozgás hiánya miatt, aggasztó. A mozgás szeretetét és igényét gyermekkorban kell kialakítani, és az ifjúkorban kell tovább erősíteni, ezért kiemelt figyelmet fordítunk a tömegsportra, a már hagyományossá vált, és egyre nagyobb hazai és lassan már nemzetközi hírnévre is szert tevő városi tömegsport rendezvények megrendezésére (Kajak-kenu kupa, CÉDRUS-kerékpártúra, NAHÁT teljesítménytúra, Futamaros).

Kiemelt szerepet szánunk a tudatformálásnak egyrészt a hagyományos sportolási lehetőségek (kerékpározás, görkorcsolyázás, kirándulás, túrázás, stb.) jobb elterjedése-, másrészt a civil felelősség és áldozatvállalás erősítése érdekében.

A nagy hagyományokkal bíró egyesületek (Nagymaros FC, Nagymaros SE) finanszírozását az elvárt tagdíjbevételek és pályázati források igénybevétele mellett továbbra is kiemelten támogatjuk, az eddigi városi pályázati rendszerből kivéve és a diáksport-feladatok felülvizsgálatával új alapokra helyezzük.

Szorgalmazzuk a csónakház rekonstrukcióját és - nemcsak vízi - sporteszköz bérlet lehetőségét.

Az iskola-bővítés keretében a pályázati források függvényében szabványos méretű fedett tornatermet építünk.

Magánbefektetők bevonásával a sportpálya komplex rekonstrukcióját tervezzük. A kialakítani tervezett sportlétesítmények egyaránt szolgálnának tömegsport- és vállalkozói célokat.

A település több pontján (pl. Fehérhegy, Kacsaliget, Millenniumi park, Dám fölötti Duna part) szükséges játszóterek létesítése, ezek legforgalmasabbjait többgenerációsra tervezzük kiépíteni. Két játszótér tervezése már folyamatban van, a tervdószak legelején várható a megvalósulásuk.

Szükséges a Duna-parti napozó kulturált használatához szükséges minimális infrastruktúra kiépítése (öltöző, zuhanyozó, ivóvízvételi hely).

6. Településépítés

A főépítész működésének első eredményei már kezdenek látszani. A jövőben erősíteniünk kell a főépítési intézmény tekintélyét és hatáskörét. Nagyobb szerepet kell kapnia- és vállalnia a településfejlesztési projektek generálásában és megvalósításában irányításában is.

Az önkormányzat indukáló, katalizáló szerepének erősítéséhez szükséges a korszerű adatkezelés és adatszolgáltatás is. Ennek érdekében - melyhez elengedhetetlené válik a nyilvántartások és térképi adatok digitalizálása - megkezdjük a városi adattár felállítását, a település geobiológiai felmérését. Ezt a folyamatot folytatni kívánjuk.

A településépítés gazdasági hátterének megteremtése érdekében egyrészt innovatív jellegű tevékenységekre van szükség. A városnak mikrotérségi közterületközponttá kell válnia, mely a környező települések számára szolgáltatási-, fogyasztási- és turisztikai szervező központtá válik. Ezt a folyamatot 2004-ben tudatosan indítottuk el. A turizmus-központtá váláshoz azonban elengedhetetlen a helyi vállalkozói- és civilszféra mobilizálása és a térségi összefogás erősítése. Ennek érdekében szorgalmazzuk a vállalkozói összefogást és annak intézményi formája megteremtését (pl.: nagymarosi ipartestület vagy vállalkozói kamara) valamint a civilszervezetek rendszeres konzultációját és mindezek - meghívás esetén - az önkormányzat képviselőjének részvételét.

Másrészt erősen kontrollált mértékben szükség van olyan, az elérendő célokkal összhangban levő jóléti projekt alapú beruházásokra, melyek a város számára direkt bevételeket generálnak.

Ilyen projektek lehetnek:

- a sportpálya rekonstrukció, a termálvizes adottságok kiaknázásával, mely stratégiai jelentőségű lehet a városfejlődése szempontjából
- a VINA projekt (Visegrád és Nagymaros összekötése függővasúttal),
- a felvonulási lakótelep családi szállodaként való hasznosítása,
- a Börzsöny és a Hegyes-tető turisztikai feltárása.

Harmadrészt szükséges – elsősorban a civilkezdemenyezésekre építve – további szponzorálási kapcsolatok kiépítése és a meglévők erősítése. Tapasztalatunk szerint sokkal szívesebben támogatják a marosiak az egyes intézmények konkrét kéréseit, adott rendezvényeket, civilkezdemenyezéseket – mint az „önkormányzatot”. Ez ért-

hető, hiszen az önkormányzattal főleg mint hatósággal találkozik a polgár, másrészt ily módon a támogatás eredménye rövid időn belül látható.

Középtávon fel kell készülnünk a volt készenléti lakótelepen 2005-ben elkészült és értékesítés alatt álló lakóparki lakások használatba vételének következményeire: várhatóan mintegy 150 fő beköltözésére és ennek hatására az oktatási-, egészségügyi-, stb. ellátórendszerre. Középtávon további mintegy 150 lakás átadását tervezik, ami mintegy újabb 450 fő beköltözését eredményezheti. Tehát a tervezési időszakban csak emiatt mintegy 600 fővel növekedhet a település lélekszáma. El kell készítenünk ennek hatástanulmányát és annak alapján a szükséges intézkedési tervet.

Nagymaros város természeti és épített környezetének szoros területi kapcsolódása, harmóniája országosan is ritka adottság. E kiváló adottságok ellenére az esetenkénti - a hosszú távú hatásokkal nem számoló - nagypolitikai és városépítési döntések, a politikai-gazdasági kényszerpályák veszélyeztetik a város arculatának eredetiségét. Bár ezek a beavatkozások helyrehozhatatlan torzulásokat is okoztak (pl. Bős-Nagymarosi erőmű-építkezés, üdülőterületek), a kedvezőtlen hatások egy része a természet megújuló képességére és tudatos, összehangolt, tervszerű tevékenységre építve fokozatosan visszafordítható. Ebben kiemelt szerep jut a főépítészünknek. A város építésének fő irányait a településrendezés tervezési rendszere, az egymásra épülő szabályozás rögzíti. A célok megvalósulása érdekében ennek következetes betartása és betartatása a feladatunk.

A Település Szerkezeti Terv és Helyi Építési Szabályzat felülvizsgálata megkezdődött, 2006. év folyamán lezárul. 2011-ben javasoljuk a következő szisztematikus felülvizsgálatot.

6.1. Területhasználat

Jellegében megőrzendőnek tartjuk a város történetileg kialakult területhasználati rendjét. Mindemellett fontosnak tartjuk, a tradicionális városközponti területek - Fő tér - Monsberger tér - Szent István tér - Magyar utca - rekonstrukciójával és környezetrendezésével együtt a távlati célok érdekében a lakossági és vállalkozói igényekhez igazodó alközpontok létrehozását a Radnóti utca - Rákóczi út - temető - vasút térségében, illetve a Felsőmező-MÁV állomás térségében. Megfontoljuk a Mihály-hegy térségének belterületbe vonását és tartalék-lakóövezetként való rezerválását.

A Latorvölgy rendezése érdekében a tulajdonosokkal egy kvázi „közműtársulást” lenne célszerű létrehozni. A beépíthetőséghez szükséges terület-struktúra kialakítása után lehet majd a tulajdoni arányokban visszaosztani a kialakult telkeket.

Az üdülőterületek besorolását felül kell vizsgálni, tekintettel a kialakult helyzetre és a város hosszú távú törekvéseire. Az üdülőterületek hosszú távú rendezése érdekében szükséges elő-tanulmányokat el kell készíttetnünk.

Kíváncosnak tartjuk a „torzóként” fennmaradt korábbi nagypolitikai- és városfejlesztési beavatkozások városképi korrekcióját (Felvonulási lakótelep, Lé-üzem, Műgyetemi üdülő, stb.)

Befejezzük a Fő tér és Szent Imre tér környezetrendezését, melyre a Phare EU-s előcsatlakozási keretből nyertünk forrást. Be kell fejezni a tervezést és kivitelezendő a Magyar utca, és a Dunapart (strandtól a Felsőmező utcáig) környezetrendezése. Ezen munkálatok jelen ismereteink szerint további EU-s források bevonásával finanszírozhatók.

A városközpont hosszútávú rehabilitációja és rekonstrukciója érdekében a tanulmánytervek készítése megkezdődött. Ezek készítését be kell fejeznünk és az engedélyezési terveket el kell készíttetnünk. El kell készíttetnünk a megvalósíthatósági tanulmányt, ki kell dolgozni a fenntarthatóság követelményének szem előtt tartásával az érintett ingatlanok funkcióváltását és a projekt finanszírozását.

A városközponthoz kapcsolódó Kálvária rekonstrukcióját a római katolikus egyházközséggel és a polgárokkal összefogva el kell végeznünk. A díszvilágítás tervezése folyamatban van, a kivitelezés a teljes rekonstrukció keretében végezhető el.

Ki kell alakítani a városközponthoz csatlakozó „piacteret”, - erre a Magyar utca projektje lehetőséget ad - a hagyományos funkciók mellett ez is turizmusvonzerővé fejleszthető- és fejlesztendő!

Szükséges a Rákóczi út rekonstrukciós terveinek felülvizsgálata és a Fehérhegy rekonstrukciójának tervezése. Ezen utak újjáépítése szintén csak EU-s források bevonásával látszik reálisan megvalósíthatónak.

Az iskola egy tömbbe való összevonása és bővíthetősége érdekében a szükséges csatlakozó területet biztosítanunk kell. 2003-ban az előtanulmány-tervek elkészültek, a tervezést engedélyezési tervek készítésével folytatni kell. A projekt EU-s források bevonásával látszik reálisan megvalósíthatónak.

Az óvodabővítés tanulmányterve a Magyar utcai épület vonatkozásában elkészült, az engedélyezési tervek készítése folyamatban van. Szükséges a másik két épület bővítésének tervezése is. A születések számának öröndetes emelkedése miatt fel kell készülni 2008 őszén újabb óvodai csoport indítására, a feltételek biztosításával.

A sportolási és rekreációs lehetőségek-, valamint a turisztikai vonzerők bővítése érdekében, külső források (befeketései, pályázati forrás) a jelenlegi sportpálya komplex rekonstrukciója elengedhetetlen.

A jogerős termálkút létesítési vízjogi engedély birtokában folytatni kell a projekt kidolgozását és megvalósítását, elsősorban kiemelt színvonalú külföldi tőkét és vendégkört vonzó minőségben és szolgáltatásokkal, természetesen a város polgárai számára is elérhető módon.

A volt strand területének az adottságoknak és hagyományoknak megfelelő revitalizációját látjuk szükségesnek, a jelenlegi tevékenység számára megfelelő helyszínnel kijelölése mellett.

A szükséges infrastrukturális feltételek megteremtése mellett az új lakóterületek létesítésére elsősorban a Latorvölgyben kerülhet sor. Mivel szinte 100%-ban magánkézben van az igen széttagolt terület, ez csak az érintett ingatlantulajdonosok bevonásával és jelentős szervezőmunkával érhető el. A szervezőmunkát 2006-ban el kell kezdeni. Megvizsgáljuk a Mihály-hegy környékét, mint további esetleges lakóterületet.

Hosszútávon szükséges a temető bővíthetősége érdekében - a belső tartalékok feltárása és igénybevétele mellett - a területek biztosítása. A tárgyidőszakban a rava-
talozó rekonstrukcióját és a temető kisebb belső rendezését el kell végezni.

A városkapuk kialakítása a MAHART állomás rekonstrukciójával megkezdődött (Visegrádi- kapu). A folyamatot folytatni kell a Visegrád-Nagymaros MÁV megálló (Budapesti-kapu) rendezésével, a Rókus-kápolna (Váci-kapu) környezetének rend-
ezésével-, valamint a település déli végén, a 12-es főúton egy városkapu (Szobi-ka-
pu)- valamint és az országos kék túra városba vezető szakaszán (Börzsönyi-kapu)
egy -egy városkapu kialakításával.

A MÁV-ot rá kell szorítani a várost kettészelő területeinek karbantartására- vagy
használatba adására.

Szorgalmazzuk a lakóterületek közé ékelődött ipari tevékenységek fokozatos át-
telepítését a meglévő-, illetve a kialakítandó ipari területekre.

A civilszervezetekkel karöltve folytatjuk az apró-, ám hangulatot teremtő „mik-
roberuházások” támogatását (pl: Nagymarosi körséta, Elsővölgyi Pihenő, Szt.Imre
kútja, stb.).

A közterületek állapotának rendben tartása érdekében létrehozuk a közterület-
felügyeletet és igénybe vesszük az erre irányuló civil kezdeményezésekben rejlő le-
hetőségeket, az „önkéntes közterület-felügyelőket”. Kiemelt fontosságúnak tartjuk a
polgárok tudatformálását „mindenki a maga háza előtt seperjen”. Amíg a település-
tisztaság megóvása és fenntartása nem válik mindennapi készséggé, addig a jogsza-
bályok szigorú betartásával is nyomást kell gyakorolnunk a cél érdekében.

6.2. Értékvédelem

Folytatjuk Nagymaros érték-leltárának elkészítését és megkezdjük az értékek fo-
lyamatos bemutatását a honlapon, kiadványokon, stb. A civilkezdeményezésre
elindított és a megvalósításban megrekedt „Nagymarosi körséta”-projektet végig
kell vinnünk.

6.2.1. Táj- és természeti környezet értékeinek védelme

Alapvető értéknek tartjuk a természeti környezet térségformáló szerepének megőr-
zését, védelmét, jelentőségének erősítését és a nyilvánosság előtti bemutatását. A
környezet védelme elsősorban nem műszaki probléma, hanem értékválasztás és fe-
lelősség kérdése. Ezért kiemelten fontosnak tartjuk a környezettudatos nevelést.

Jelenleg nincs e téren helyi védelem alatt álló elem, ezért először a védendő ér-
tékek feltérképezésével kell kezdenünk. Ennek eredményeképp lehet az arra érde-
mes táji- környezeti elemeket védelem alá helyezni.

A város zöld-arculatának fejlődése érdekében szükségesnek tartjuk városi főker-
tész alkalmazását.

Megkezdjük a természetvédelmi szempontból fontos élőhelyek feltérképezését,
kezelési tervek készítését, a bemutatás lehetőségének megteremtését.

A Börzsöny-feltárol turistautak mentén a Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal együttmű-
ködve pihenő- piknikező helyek, tanösvény kialakítását kezdeményezzük.

A gesztenyések rehabilitációja érdekében széleskörű társadalmi-tulajdonosi
összefogást kezdeményezünk, lehetőségeinkhez mérten támogatjuk a szükséges
beavatkozásokat.

Kiemelt figyelemmel kezeljük a történeti városmaghoz szervesen kapcsolódó
zöldfelületek fenntartását

6.2.2. Épített környezet értékeinek védelme

Az épített környezet védelme érdekében el kell érni, hogy az építési engedély köte-
les terveket a település főépítészével előzetesen - a gyakorlatban is - jóvá kelljen ha-
gyatni. Kíváncsinos, hogy a főépítész már a tervezési folyamat kezdetétől tanácsaival,
iránymutatásával részt vegyen a munkában.

Továbbra is élni kívánunk a helyi védelem eszközrendszerével. Tovább működ-
tetjük a helyi védett épületek támogatásáról szóló rendeletet alapján az ösztönző-
rendszer, új elemként megvizsgáljuk az adórendszerben való ösztönzési lehetősé-
get. Az értékvédelmi alaphoz pályázati úton támogatjuk a helyi védett épületek re-
konstrukcióját, felújítását. A helyi védett épületeket be kell mutatni! Pályázati egy-
üttműködés és szükség esetén jogszabályi eszközök alkalmazásával sürgetjük az el-
hanyagolt ingatlanok karbantartását, felújítását.

A közterületek rendezése, a város hangulatához illő utcabútorok kihelyezése és
kertészeti rendezése és mindezek folyamatos karbantartása elengedhetetlen ahhoz,
hogy az épített terek megteljenek élettel. Tervezett utcanev táblák, tájékoztató táb-
lák elhelyezésével el kell indítanunk a települési arculatépítést, először a belváros-
ban, majd folyamatosan az egyre távolabbi területeken. A régi dűlőnevek, földrajzi
nevek megőrzését és bemutatását elő kell segítenünk.

Megkezdjük a Helytörténeti Múzeum tervezését és az épület felszabadítást e cél-
ra. A kivitelezés pályázati források bevonásával lesz lehetséges.

A hajózástörténeti gyűjtemény nagymarosi bemutatása érdekében együttműkö-
dési megállapodást kötöttünk a tulajdonossal. A jövőben várhatóan aktívabb szere-
pet vállalva kell közreműködnünk a cél megvalósítása érdekében.

A közterületek virágosítási- és fenntartási tervének elkészítése után és pályázati
forrásokból elkezdjük a megvalósítást.

Folytatjuk a megkezdett középtávú programokat:

- partfal-megerősítés,
- az intézmények nyílászáróinak cseréje,
- intézmények bútorzat felújítása,
- 12-es út forgalomcsökkentése,
- a helyi védett épületek felújításának támogatása.

A legfontosabb teendő a tudatformálás, mely talán legeredményesebben a civilszervezetek, az oktatási intézmények és a városvezetés együttműködésével érhető el. Nagyobb propaganda tevékenységet kell kifejtetnünk ennek érdekében.

A környezetet terhelő hatásokat ellensúlyozó zöldfelületi rendszer minőségi javítása, a felszíni és felszín alatti vízrendszer fokozott védelme, vízminőség-javítása és az infrastrukturális beruházások folytatása. Fontosnak tartjuk a hulladékgazdálkodás korszerűsítését. Tagjai vagyunk az Észak-Kelet Pest és Nógrád Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulásnak, mely ISPA forrásból megvalósuló beruházás eredményeként várhatóan 2008-tól veszi át a tagtelepülések hulladékkezelését.

Megkezdjük a rendszer részét képező hulladékudvar kialakítását és elkészült 8db szelektív gyűjtősziget is.

A konténeres hulladékgyűjtés helyzetének normalizálása, kiváltása érdekében meg kell vizsgálnunk további lehetőségeket - illetve más alternatív esztétikus és környezetbarát megoldást kell találnunk. A hulladékgazdálkodási társulás keretében az ISPA-projekt 2008-as megvalósulása fogja lehetővé tenni a szelektív hulladékkezelés teljes folyamatát.

Szükséges az illegális lerakók feltérképezése, rekultivációja. A megvalósítás pályázati forrás elnyerésével lehetséges.

Ismeretterjesztéssel és szervezőmunkával, lehetőségeink szerinti anyagi támogatással is segítjük a zöldhulladékok lakossági komposztálást. Fokozottan ellenőrizzük az esetleges környezetszennyező forrásokat, vállalkozásokat.

Ezen törekvéseinket érvényre kell juttatnunk a jogi szabályozásban és a hatósági munkában is (pl. építési engedély kiadásnak tilalma olyan helyeken, ahol a szennyvízkezelés sem csatornázással, sem szippantással nem megoldható)

A környezet és természetvédelem területén támaszkodunk a Duna-Ipoly Nemzeti Park és az Ipoly Erdő Rt. szakmai közreműködésére, segítségére

6.2.4. Zöldfelületek védelme

Az életminőség javítása érdekében - a történeti városmaghoz tartozó zöldfelületek kiemelt kezelése mellett - elengedhetetlennek tartjuk:

- a város közparkjainak folyamatos gondozását, felújítását, a játszótérprogram folytatását;
- zöldfelületek kialakítását, a hiányok fokozatos pótlását,
- a zöldfelületekkel rendelkező intézményi területek folyamatos karbantartását,
- az aktív pihenést, a rekreációs célokat szolgáló zöldfelületek növelését.

A zöldfelületek kialakításába, kezelésébe és az allergiát okozó fertőzött területek visszaszorításába bevonjuk a lakosságot, a lakóközösségeket, a civilszervezeteket, a vállalkozásokat és az intézményeket

A város fejlődésének alapfeltétele a helyi infrastruktúra korszerűsítése. A költségvetés teherbíró képességének függvényében elsődleges feladatunknak tekintjük az ellátási hiányosságok fokozatos megszüntetését. Előkészítjük az új beépítésre, funkcióváltásra kijelölt területek hasznosítási feladatainak végrehajtását. Figyelmet fordítunk arra is, hogy az új beruházások, a különféle közműépítések megvalósítása során tekintettel legyünk a jogos esztétikai, városképi elvárásokra és elősegítsük a korábbi, nem környezetbe illő megoldások fokozatosan eltűnését.

Folytatnunk kell az új városközpont tervezését és a projekt összeállítását.

6.3.1. Ivóvíz és csatornahálózat, felszíni vízelvezetés

Tekintettel arra, hogy a belterületi vezetékes ivóvízhálózat kiépítettsége szinte 100%-os elsősorban az esővízgyűjtő-hálózatra való illegális rákötések felderítése és megszüntetése és az elavult gerincvezetékek cseréje a cél. A csatornahálózat kiépítettsége 95%-os.

Megkezdjük az 50-es években létesült felszíni vízelvezető-rendszer felmérését és tervszerű karbantartását és rekonstrukcióját, az árkokat, ahol indokolt, zárt rendszerré kell tenni.

A külterületeken szaktanácsadással és a szervezésben való közreműködéssel segítjük a víztársulások létrejöttét és működését.

6.3.2. Energetika

A gázszolgáltatás a lakóterületek 85%-ban kiépült, azonban a homlokzatokat csúfítja az igénytelen kivitelezés. Az egyes felújításokhoz, rekonstrukciós munkálatokhoz kapcsolódóan szorgalmazzuk ezek átépítését.

A 0,4 kV elektromos hálózat esetében a légvezetéseket rekonstrukció során földkábelrel föld alá kívánjuk helyezni, a közvilágítást kandeláberesre cseréljük.

A 20-35 kV-os hálózat esetében szorgalmazzuk a légvezetékek rekonstrukció során szintén föld alá helyezését.

A közintézmények esetében pályázati forrás igénybevételével elkészítjük az energia-audit vizsgálatokat.

Megvizsgáljuk az alternatív energiaforrások (biomassza, szélenergia, vízenergia, napenergia) felhasználásnak lehetőségét és kedvező adottságok esetén megkezdjük ezek felhasználása érdekében a megvalósíthatósági tanulmányok- és a projektek elkészítését.

6.3.3. Telekommunikáció

A távközlési ellátás jelenlegi színvonala jelentős hálózathővitét nem igényel. A vezetékes rendszerrel a korszerű földalatti hálózat bővítése, a légkábelek kiváltása, a mobil szolgáltatónál az adótornyok megfelelően „álcázott” tájba illő átépítése a kívánatos.

A kábeltelevíziós rendszert illetően a megkezdett beruházás várhatóan 2006 elejére befejeződik. A helyi csatorna működtetése érdekében folyamatban van a műsorszórási engedély megszerzése. 2006 tavaszán tervezzük beindítani a helyi műsor-szolgáltatást is, kezdetben más stúdiókkal való együttműködés keretében. Távlati cél pályázati forrásokból saját városi stúdió létrehozása.

6.3.4. Közlekedés

Árvízvédelmi és közlekedés-stratégiai szempontból fontosnak tartjuk a magas vízállás esetén víz alá kerülő 12. számú főút - Dunakanyari településeket elkerülő (Katalinpuszta/Szendehely- Szokolya- Kóspallag- Bőszob nyomvonalon) - kiváltásának tervezését és megépítését. A térség településeinek kiemelt feladata annak elérése, hogy e beruházás az Országos Településrendezési Tervben szerepeljen. Az út elvi nyomvonalával az érintett települések egyetértenek, azt több térségi fejlesztési koncepcióba sikerült felvetetnünk.

12. számú főút városon áttevő szakaszának forgalomcsökkentése érdekében a szükséges létesítmények tervezését megkezdjük. Ezek megvalósítása a PEMÁK-kal együttműködve lehetséges.

Indokoltnak látjuk a Kóspallagi út - 12-es út csomópont átépítését, ez azonban nem önkormányzati hatáskör.

A település forgalmi rendjének átfogó felülvizsgálatát megkezdjük, ennek eredményétől függenek a szükséges megteendő intézkedések. Felülvizsgáljuk a városban a parkolás rendjét és a bővítés lehetőségeit, elősegítve ezzel a közintézmények jobb megközelíthetőségét, a zavartalanabb közlekedést. A belterületen az ideérkező vendégek parkolási lehetőségét a városközpontához közeli parkolókkal gondolkodjuk biztosítani. Ezek tervezése részben már folyamatban van, megvalósításuk a pályázati források igénybevehetőségétől függ.

Anyagi forrásoktól függően:

- a vasút alatt, azzal párhuzamos gyűjtőút tervezését el kell kezdeni,
- a felső panoráma út tervezését el kell kezdeni,
- kátyúzás és útfelújítás programot folytatni kell,
- szükséges a belterületi járdahálózat továbbépítése, rekonstrukciója.

A komp rekonstrukciójára a tulajdonossal együttműködve folyamatosan pályázzunk. A Fő tér tehermentesítése érdekében a komp-felvezető utat át kell helyezni

nünk a Magyar utcára. A MAHART állomás rekonstrukciója elkészült, a Duna-part környezetrendezésével ez lezárul. Szükséges az igen elhanyagolt MÁV létesítmények felújítása.

Elkészítjük a kerékpárút szisztematikus karbantartási tervét és amennyiben a pályázati forrás megnyílik, megkezdjük annak végrehajtását. A felvezető utak kiépítését tervezni és megvalósítani indokolt lenne.

6.4. Lakásépítés, lakásgazdálkodás

A lakhatás alapvető emberi szükséglet és jog. A leghatékonyabb, a legkisebb költséggel járó- és a lakásállomány megőrzése szempontjából legelőnyösebb lakáshasználati forma a tulajdonos által lakott lakás. Ezért elő kell segíteni, hogy a bérlakásban élők lakástulajdont szerezhessenek. Elsődleges cél tehát a családok lakáshoz juttatása. Szociális bérlakást csupán speciális élethelyzetre (fiatal házások előtakarékossági időszakban, egyedülálló szülő több gyermekkel, stb.) és határozott idejű szerződéssel indokolt juttatni.

A lakásépítés - lakásgazdálkodás eszközrendszere együttesen kell, hogy szolgálja a lakhatás minőségi feltételeinek javítását, a természetes társadalmi mobilitás keltette igények kielégítését, miközben eredményesen használható fel a városképi sebek, hiányok korrekciójára is.

Az életminőség javítása, de az elmúlt évek alacsony lakásépítési számai is indokolják, hogy jelentős elmozdulás történjen e területen, növekedjen az új lakások száma a városban.

Ehhez elsősorban a jelenlegi belterületek tartalékait kell megvizsgálnunk, másrészt lakásépítésre alkalmas telkek – akár külterületen is? – kialakítását kell lehetővé tennünk.

Megkezdjük városi tulajdonú bérlakás tervezését, a tanulmányterv elkészült, 2006 első negyedében az építési engedély rendelkezésre fog állni. Folyamatban van a finanszírozási konstrukció kidolgozása - természetesen az állami forrástámogatási rendszer igénybevitelével. A projekt sikere esetén további bérlakások építését tervezzük. Ösztönözzük a Pap-kerti épületek tetőtér-beépítését.

6.5. Foglalkoztatás

A foglalkoztatás megoldása össztársadalmi feladat. Lehetőségei függenek a nemzetgazdaság fejlődési pályájától, a helyben működő vállalkozások versenyképességétől, a foglalkoztatás politika állami eszközrendszerétől, a város gazdasági erejétől és gerjesztő-képességétől.

A városnak alapvető érdeke fűződik a munkaerő-piaci problémák megoldásához és piaci szereplőként - megrendelőként, foglalkoztatóként - hozzájárul a helyi gazdaság élénkítéséhez.

Erősíteni kívánjuk a folyamatos és konkrét együttműködést:

- a gazdaság szereplőivel,
- a megyei Munkaügyi Központ helyi kirendeltségével - az álláskínálat kiszélesítésben, az aktív foglalkoztatás-politikai eszközök eredményesebb felhasználása érdekében szorgalmazzuk helyi iparkamara megalakulását.

A város munkaerő -piaci szereplőként történő megjelenésében:

- megőrizzük, lehetőségeinkhez mérten bővítjük a közszolgáltatásokat- a közbeszerzési, pályázati eljárásokban alapvető követelményként kezeljük a helyi vállalkozások lehetőség szerinti preferálását, a helyi alvállalkozók foglalkoztatását;
- a városüzemeltetési feladatok ellátásában továbbra is meghatározó szerepet szánunk a MAROS Kft-nek ezért: - elengedhetetlennek tartjuk a folyamatos műszaki- és a munkavégzés feltételeinek javítását, a foglalkoztatottak számának növelését;
- megvizsgáljuk a közcélú- közhasznú- és közmunka programok szervezésének és lebonyolításának átadási lehetőségét,
- megvizsgáljuk a részmunkaidős – főleg női munkavállalók igényelte – foglalkoztatás lehetőségét.

6.6. Vendégforgalom

A város jövője szempontjából a településnek a mikro-térség turizmus-központjává kell válnia, hiszen a turizmus-iparnak kell a legjelentősebb gazdasági tényezővé fejlődnie:

- a természeti adottságok erre predesztinálják a települést,
- a foglalkoztatásban a legtöbb munkahelyet teremtheti és tarthatja meg,
- elősegíti az állandó lakosság szolgáltatások és kereskedelem iránti természetes igényeinek kielégítését,
- elősegíti a kisvállalkozói kör megerősödését,
- a város számára is bevételt generál.

A vendégfogadás alapfeltétele, hogy mi magunk jól érezzük magunkat saját településünkön, a környezet rendezett tiszta és gondozott legyen. Azaz a helyszínfejlesztésnek kell előtérbe kerülnie.

A helyi turizmus-termék előállításában természetesen támaszkodni kívánunk a város hagyományos turisztikai vonzerejére, meglévő adottságaira és természetesen a Vác-Visegrád-Esztergom-Ipolyság térség vonzerőire. Erősíteni kell a mikro-térségi összefogást és ebben a tapasztalatok szerint kezdeményező szerepet kell vállalnunk.

Mindez természetesen nem lehet független a Dunakanyar mint kiemelt idegenforgalmi terület törekvéseitől. Szorgalmazzunk kell a 2005-ben megalakult Dunakanyar Térségfejlesztési Tanács munkájában az érintett települések vezetőinek aktív részvételét. Továbbra is fontos az Ister-Granum Eurorégió általa biztosított lehetőségekkel kihasználása.

A város önként vállalt feladataként turisztikai információ-szolgáltatással – jelenleg elsősorban az Info-sátor működtetésének finanszírozásával, későbbiekben a felállítandó Info-pont működtetésében való közreműködéssel – és a programszervezésben való aktivitással integráló szerepet kíván betölteni a város idegenforgalmának bővítésében. Középtávon ezen tevékenységeket a vállalkozói szférának kellene átvennie.

Az értékek megőrzése mellett a célok elérése érdekében fontosnak tartjuk:

- a turizmus-iparban érdekelt humánerőforrás fejlesztését,
- a lakosság mozgósítását és a szervezetépítést,
- a turisztikai vonzerő növelését,
- a szálláshely-kapacitás bővítését,
- komplex térségi turizmus-termék előállítását,
- a programkínálat további szélesítését, differenciált turisztikai programcsomagok létrejöttét,
- a térségi együttműködés, az idegenforgalmi integráció erősítését,
- a helyi unikumok kialakítását és hatékonyabb népszerűsítését,
- az ökoturizmus, a megfelelő infrastruktúra megteremtése után a konferencia- és fesztivál turizmus iránt megnyilvánuló keresletélénkülés kihasználását.

Ezt a megkezdett tevékenységet a jövőben ki kell terjeszteni a mikrotérségre!

Fontos feladatnak tartjuk az elérhető központi és regionális források megszerzését, a meglévő erőforrások jobb kihasználását, a szállásadók, a vendéglátók és más, az idegenforgalomban érdekelt vállalkozások összefogásának megerősítését és képzésének előmozdítását, ezen keresztül a szolgáltatások, az idegenforgalmi kínálat bővítését, a helyi turisztikai marketing hatékonyságának növelését.

A városvezetésnek katalizáló szerepet kell vállalni a turisztikai vonzerők növelésében, az alkalmas területek pozícióba hozásában.

A városban turistatájékoztató táblarendszert kell kihelyezni, a civilszervezetek kezdeményezéseit felkarolva és azokkal összhangban (Anna-klub, Vízvásztó Természetvédelmi Egyesület, Göncöl Alapítvány, stb.). A meglévő História-táblákat felül kell vizsgálni, és fel kell újítani.

Vállalkozókkal összefogva állandó információs pontot kell létrehozni a városközpontban. E mellett érdemes az Info-sátor időszakai működtetését is folytatni.

Turistabarát kiadványokat kell készíteni és kiadni, a Tourinform-hálózaton keresztül (is) terjeszteni.

A város körül ki kell alakítani a lovas- kerékpáros- és hegyikerékpáros- valamint a vízi- turizmus lehetőségét és javítani kell a Börzsöny feltárását.

A város arculatát és szolgáltatásait részletekbe menően is a megcélzott célcsoport (intelligens középosztály) igényeinek, elvárásainak magas szinten való kielégítése érdekében kell formálni.

Ezen tervezési ciklus első felében elsődleges a turizmus-infrastruktúra önkormányzat által menedzselt bővítése annak érdekében, hogy az ideérkező vendég

többet fogyasszon, és több időt töltsön városunkban. Kedvelje- és szeresse meg településünket! Természetesen ezzel együtt a legnagyobb feladat a terek megszerpítése, vonzóvá tétele. Ebben kiemelt szerep jut a „városkapuk” építésének!

Szintén ezen időszak elején kell felkészülni a 2007-2013 EU tervezési ciklus prioritásainak ismeretében a forrásmaximalizálásra is

A jelen tervezési ciklus második felében (amennyiben a 2006. decemberig tartó felkészülés eredményes volt) a lekívánható EU-s források igénybevételevel meg lehet kezdeni a projekt-alapú beruházások megvalósítását is.

6.7. Mező- és erdőgazdaság

A korábbi hagyományos gyümölcstermelés egyrészt a korábbi termőhelyek funkcióváltása- (hétvégi hobby-telkek) másrészt a gazdasági környezet változása miatt mára jobbra egyes termelők családi szükségleteinek kielégítésére redukálódott. A kivágott szelídgesztenyések újratelepítésének lehetőségét is meg kell vizsgálnunk.

A jelenlegi adottságokat figyelembe véve a kis termőterületen nagy értéket előállító gazdálkodás (pl.: fűszernövények, gyógynövények, gombatermesztés, méhészet, erdei termékek) és feldolgozott termékek előállítása jöhet szóba, ennek azonban településünkön csak részben vannak hagyományai.

Az városvezetés szerepe e téren inkubáló tevékenység (pl.: információ-szolgáltatás, szervezés, jogszabályi háttér megteremtése) lehet. Az állattartási rendeletet a működési tapasztalatok birtokában felülvizsgáljuk. A piac megteremtésével biztosítjuk a kistermelők értékesítési- és a heti vásárok lehetőségét.

6.8. Ipar

A korábbi, helyi múlttal rendelkező ipari munkalehetőségek jelentős visszaesése egyrészt az erőmű-építés miatt fizikailag is megsemmisült munkahelyek, másrészt a 90-es évek gazdasági változásainak következménye. Helyi hagyománya a mai fogalmaink szerinti kis- és középvállalkozásoknak van.

Az ipari szektor megerősödésének feltétele a szerkezetváltás lehet: kismértékben a feldolgozó-, nagyrészt a szolgáltató- és turizmusipar. Ezek számra kell alkalmas környezetet biztosítani, a meglévő ipari területek (nem tévesztendő össze az ipari parkkal!) mellett újabbak kijelölésével a kis- és középvállalkozások számára. Alkalmas környezet alatt a városi alkalmazottak vállalkozásbarát, gyors, rugalmas hozzáállását is értve.

6.9. Közbiztonság és bűnmegelőzés

Támogatjuk a Városi Rendőrség elhelyezési gondjai megoldását, az ott dolgozók munkakörülményeinek javítását, az őrön szolgálatot teljesítő rendőrök egy részének letelepítését. Előbbi érdekében elkészültek a volt Durisz felújításnak tervei és

megkezdjük a kivitelezést. A közbiztonság javítása területén közös feladatot jelent a „közösségi rendvédelem” fokozatos kiépítése, rendőrök nagyobb közterületi jelenlétének elősegítése, a személyi állomány lakáshelyzetnek javítása. Az önkormányzat mindent megtesz a maga részéről előbbiek érdekében és ennek eredményeképpen elvárja a rendőrség munkájának település-szolgálat jellegének erősödését, a gyors és hatékony intézkedést. A közbiztonság javítása érdekében kiemelten támogatjuk a helyi polgárőr-szervezetet.

Bűnmegelőzés terén egyik legfontosabb teendő az óvodás és általános iskolás korosztály preventív nevelése, mely az érintett oktatási intézmények együttműködésével, a rendőrség és polgárőrség bevonásával lehetséges. Az intézményvezetőket ösztönözzük a drog-prevenációs programokban való részvételre.

Az ifjúság esetében az értelmes és kulturált helyen való szabadidő eltöltési lehetőségek bővítésével látunk esélyt eredmény elérésére. Jelentős szerepet tudnak felvállalni a teljes korosztály esetében a civilszervezetek, különösen a sportegyesületek nevelőmunkájuk révén. A vagyonelleni bűncselekmények megelőzése széleskörű lakossági összefogással lehetséges.

6.10. Településmarketing

Tudatos és szisztematikusan tervezett településmarketingre van szükség - melyhez a (részben már megteremtett) eszközök:

- helyi lap,
- internetes honlap,
- molinó (többször felhasználható, szövet alapú mobil reklámfelirat),
- direkt mail,
- Nagymaros film,
- reklámkiadványok és szóróanyagok,
- helyi KTV csatorna,
- kistérségi KTV csatorna,
- kistérségi rádió,
- regionális média (pl.: www.dunakanyar.hu, Hídlap, stb.)
- országos média.

Szükséges az egységes arculat megtervezése és következetes megjelenítése, ezzel párhuzamosan a városi szlogen bevezetése és a városcímer felülvizsgálata (heraldika!)

7. Önkormányzati működés

7.1.A szolgáltató önkormányzat

Alapvető célunk, hogy az önkormányzat és hivatala működése – a döntés előkészítéstől a feladatok végrehajtásának ellenőrzésig – biztosítsa az önkormányzati tör-

vényben előírt kötelező és önként vállalt feladataink magas szintű ellátását az ügyfelek és választott tisztségviselők minél nagyobb megelégedésére.

A testületi döntések előkészítésében tovább szeretnénk fokozni a köztisztviselők szakmai tudásának igénybevételét.

Előzőek érdekében:

- támogatjuk a köztisztviselők továbbképzését,
- támogatjuk magasabb iskolai végzettség megszerzését,
- biztosítjuk a korszerű munkaeszközöket és szakmai anyagokat,
- teljesítményértékelést működtetünk,
- a város anyagi helyzetétől függően, a bérkereten felül prémium-keretet biztosítunk.

Elvárjuk, hogy a polgármesteri hivatal munkatársai a közszolgákhoz méltó viselkedést és életvitelt tanúsítsanak, az ügyfelekkel udvariasan és kellő tisztelettel bánjanak és az ügyeket szakszerűen, kreatívan, hatékonyan, és gyorsan intézzék.

A ügyfelek gyorsabb és kényelmesebb kiszolgálása és a hatékonyabb hivatali munkavégzés érdekében döntöttünk az ügyfélszolgálat felállításáról és megkezdjük annak kialakítását.

A városi gyámhivatal méltó elhelyezése érdekében elkészültek a volt Durisz felújításnak tervei és megkezdjük a kivitelezést.

7.2. Az „intelligens város” alapjainak lerakása

Az elkövetkező években egyre inkább megjelennek majd a hatékony ügyvitelt megvalósító szolgáltató hivatalok, melyek a korszerű technikai eszközök alkalmazásával gyorsabb és olcsóbb működésre lesznek képesek.

Az „intelligens város” stratégiája megteremti a polgármesteri hivatal hatékony belső működését, a képviselői munka támogatását és a település lakosainak digitális korszakba kapcsolódását, az e-demokrácia (majd a rapid sebességű technikai fejlődés következtében nem is oly sokára „m” (MMS) és „t” (TV) önkormányzat) gyakorlásának lehetőségét. Nem csupán az elektronikus ügyintézés megteremtését, hanem a hivatal folyamatainak elektronizálását, a testületi anyagok központi kezelését, a lakosokkal való interakció, az átláthatóság megteremtését jelenti. Az „intelligens város” stratégiája a város helyzetének alapos elemzését igényli, a város stratégiáját, vízióját, céljait is szervesen magában foglalja és a város döntéshozóinak aktív közreműködésével formálódik teljessé.

Az Intelligens Település megvalósításának alapfeltétele, hogy a város készen álljon a magasabb szintű fejlesztésekre. Ezért szükséges egy felzárkóztató infrastrukturális és oktatási program, amelyre alapozva lehet bevezetni az emelt szintű szolgáltatásokat

Az első lépéseket a hivatali információ-technológiai eszközök elmúlt évekbeli jelentős bővítésével, a honlap és a call-center kialakításával és ezek folyamatos kar-

bantartásával elindítottuk. Szükséges azonban a köztisztviselői kar folyamatos informatikai továbbképzése is.

A hivatali munka elektronikus megvalósítása eredményeként a hivatal valamennyi munkaanyaga elektronikusan tárolhatóvá válik a bevezetendő teljes körű elektronikus ügyviteli rendszerben. Az elektronikus aláírás elterjedésével, a jogszabályi háttér megteremtését követően a dokumentumok így lesznek hitelesítve minden egyes fázisban. Alapvető mindemellett, hogy az intézmények valamennyi adatbázisa váljék elektronikussá, így könnyen kezelhetővé, dinamikusan lekérdezhetővé. Az e-ügyintézés megteremtésével megvalósítható a hivatal és a lakosság közötti elektronikus ügyintézés. A képviselői munka is lényegesen könnyebbé válik a munkaanyagok központi tárolásával, és a távoli elérés lehetőségével. A jól kiválasztott vagy fejlesztett rendszer képes jól szervezett komplex rendszerben integrálni a testületi, bizottsági, és egyéb egyeztetési munkákat.

Természetesen a fentiek megvalósításához szükséges jogi-, technikai-, anyagi- és humánerőforrás feltételek megteremtése elsősorban központi államigazgatási feladat, a város ezeket csak a helyi önkormányzati feladatok arányában vállalhatja magára.

Az „intelligens város” stratégia akkor lesz eredményes, ha a lakosság növekvő részaránya veszi igénybe az elektronikus szolgáltatásokat. Ehhez feltétlenül szükséges segíteni mind az otthoni, mind a nyilvános elérési lehetőségeket. Fontos mindamelllett, hogy utóbbi szervesen kapcsolódjon a település fejlődési tervéhez.

7.3. Költségvetési- és adópolitika

A költségvetésnek biztosítani kell a város gazdálkodása valós gazdasági egyensúlyának, pénzügyi stabilitásának megőrzését oly módon, hogy a tervezett bevételi és kiadási előirányzatok fedezetet nyújtsanak a kötelező és önként vállalt feladatok ellátására, a megkezdett beruházások befejezésére, az indokoltak előkészítésére, illetve megkezdésére. A jogszabályokban is előírt ellenőrzési tevékenységre és a hátralékok behajtására fokozott figyelmet kell fordítani.

Ennek érdekében:

- Elsődleges feladat a városi intézmények működésének biztosítása. A működés garanciái mellett kiemelt figyelmet kell fordítani az adósságszolgálati kötelezettségek teljesítésére és a kintlévőségek kezelésre.
- A tervezési ciklusban elsősorban olyan beruházások indíthatók, amelynek finanszírozásába külső források is bevonhatók, és/vagy megvalósításuk bevételt, vagy megtakarítást eredményez a gazdálkodásban, illetve amelyekhez jelentős városi érdek fűződik. A gazdálkodás más területét érintően pedig olyan beruházások kezdhetők meg, amelyek az éves gazdálkodási folyamatba likviditási szempontból is beilleszthetők. A beruházások finanszírozásában elsőbbséget kell, hogy élvezzenek a megkezdett beruházások.
- A beruházási projektek tervezésénél, új önként vállalt feladat beindításánál ki-

emelt szempontként kell kezelni a fenntarthatóságot, ennek érdekében bevételt generáló tevékenységekkel célszerű ötvözni az egyes funkciók megvalósítását.

- A működés, valamint a beruházások finanszírozása területén tovább kell keresni külső források bevonásának, pályázati támogatások elnyerésének, felhasználásának lehetőségeit.

Az adóztatás területén:

Bár a helyi adókról szóló törvény módosítását nem lehet előre látni és nincs is hatáskörünkben, a kereti között törekednünk kell alábbiak megvalósítására:

- Az önkormányzat a kommunális adó kivételével az összes jogszabályban megengedett adónemet kivetí. Az egyre romló finanszírozási környezetben a lakosság teherbíró képességének vizsgálatával egyidejűleg megfontoljuk ezen adónem kivetését is.
- az arányos közteherviselés érdekében törekedni kell a családi típusú adóztatásra, az iparüzési adó sávos rendszerűvé alakítására,
- a vállalkozás-ösztönzés érdekében a kezdő- és a városfejlődés szempontjából kiemelkedően fontos területeken- valamint a hiányszakmákban dolgozó vállalkozások lehetőség szerint részesüljenek adókedvezményben, az EU tagságunkból fakadó korlátok keretei között,
- a munkahely-teremtés ösztönzése érdekében a jogszabályi keretek között részesüljenek adókedvezményben az új munkahelyet teremtők,
- az üdülőterületek érdekében az üdülőegyesületek tagjai által befizetett idegenforgalmi adó- és az ennek alapján kapott adókiegészítés 80%-a legyen az érintett terület építésére visszaforgatva,
- a turizmusbővítés érdekében részesüljön adókedvezményben az, aki minőségi szolgáltatásával a visszatérő és legalább 5 éjszakai vendégforgalmat szolgálja.

A hatékony és felelős gazdálkodás érdekében a költségvetési előirányzatok teljesüléséről az intézményvezetőket rendszeresen tájékoztatni kell. A gördülő likviditási tervet legalább kéthetente- de jelentős beruházás indítása előtt mindenképp aktualizálni kell.

7.4. Az önkormányzat kapcsolatrendszere

Az önkormányzat széleskörű kapcsolatrendszerének folyamatos bővítése teszi lehetővé a valós társadalmi öngazgatás beteljesedését. Az öngazgatás legfontosabb elemének a lakossági kapcsolatok folyamatos ápolását, kiszélesítését tartjuk. Fontosnak tartjuk a működő fórumrendszer fenntartását, elemeinek bővítését, számítunk a civilszervezetek véleményére, szerepvállalásukra az önkormányzati feladatok megoldásában. Az üdülőtulajdonosokkal való hatékonyabb együttműködés érdekében továbbra is szorgalmazzuk az üdülőegyesületek megalakulását,

Az önkormányzati törvényben előírt közmeghallgatás mellett, évente kétszer-háromszor, de minden olyan döntés előkészítésekor, amely a lakosság jelentős részét érinti lakossági fórumot tartunk.

Biztosítjuk a vezető tisztségviselők, bizottsági elnökök folyamatos, rendszeres elérhetőségét, fogadónapját.

Demokratikus alapjognak tartjuk a lakosság hiteles tájékoztatáshoz való jogát. Ezért:

- beindítjuk a nagymarosi városi kábel-TV csatorna működését, és pályázati forrásokból megteremtjük működési, bővítési feltételeit,
- a városi újság felelős szerkesztőségének kialakításával párhuzamosan biztosítjuk lap megjelenésének gazdasági alapjait, e téren fokozni kell a hirdetésszervezői tevékenységet,
- folyamatosan korszerűsítjük a város internetes honlapját, kialakítva a legfontosabb információk állandó hozzáféréseinek lehetőségét, gyorsítva ezzel az ügyintézt, megkönnyítve az önkormányzat hivatalával folytatott párbeszédet az állampolgárok számára. Továbbra is biztosítjuk a helyi vállalkozások megjelenésének lehetőségét.

Városunkban a történelmi egyházak fontos közösségteremtő és formáló szerepet töltenek be. Az elmúlt időszakhoz hasonlóan továbbra is elsősorban kulturális rendezvények, a műemlékek felújítása, valamint a szociális ellátórendszer működtetése területén törekszünk együttműködésre.

Elismerjük, és lehetőségeinkhez mérten támogatjuk a városban élő cigány kisebbség kulturális és közösségteremtő tevékenységét. Állandó és saját helyiséget biztosítunk a Cigány Kisebbségi Önkormányzat részére. Szeretnénk velük együttműködve segíteni és megkönnyíteni a fiatalok alkalmazkodását az óvodai- és iskolai közösségekben elvárt normákhoz.

A kistérségi együttműködés fontos területének tartjuk a kistérségi társulás tevékenységének bővítését. Tartalmát tekintve kiemelt célkitűzés a gazdaságfejlesztés és a foglalkoztatás- politika együttes kezelése, az egészségügyi és szociális ellátórendszer minőségi javítása, a térség és településépítés összehangolása

A kistérségen belül egyfajta mikro-térségi központtá válás folyamatát tudatosan erősítjük. Ennek egyik eleme az intézményeink által más települések számára nyújtott szakmai szolgáltatások, melyeknek körét és mennyiségét bővíteni törekszünk. Szintén ezt a célt szolgálják bizonyos közös pályázatok (LEADER+), közös rendezvények és marketing tevékenység, melyeknek intenzitását fokoznunk kell.

Továbbra is szorgalmazzuk a Dunakanyar-térség egységes fellépését és megjelenését, arculatának kialakítását, mint turizmus-piaci terméknek kidolgozását és hasznosítását.

Továbbra is aktívan részt veszünk az Ister-Granum Euró régió és feléledése esetén az Ipoly-Ípel Euró régió valamint az Ipolymenti Natúrpark Egyesület munkájában is.

Célunk, hogy az önkormányzat sajátos eszközeivel elősegítsük a nemzet számára előnyös együttműködést az Európai Unióval, illetve hozzájáruljunk a határainkon túl élő magyarságnak az anyaországgal ápolat gazdasági, kulturális és személyes emberi kapcsolatai erősítéséhez. Fontosnak, a kapcsolatok kereteinek tekintjük a testvérvárosi kapcsolat(ok) kiépítését, majd a testvértelepüléseink képviselő-testületei együttműködésének elmélyítését, a kapcsolatok anyagi alapjainak megteremtését. A

kapcsolatok főirányát az intézmények, a civilszervezetek és közösségek, az egyének, családok személyes emberi kapcsolatai erősítésében látjuk.

8. Felkészülés a hosszú távú célok megvalósítására

2011-ben meg kell kezdenünk a kidolgozását, és 2012-ben el kell fogadnunk:

- célok és irányok kijelölését és ennek alapján a 2013-2020 időszak fejlesztési tervét,
- a 2020-2050 időszakra vonatkozó hosszú távú fejlesztési tervet.

9. Indikátorok

Az indikátor-rendszer célja, hogy követhetővé, megfoghatóvá, mérhetővé tegye a stratégiai célok eredményét, hatását. Két indikátortípust használunk: A hatásindikátor segítségével a stratégiai cél által kiváltani szándékozott társadalmi-gazdasági hatást jelezzük, míg az eredményindikátor a mennyiségileg leírható eredményt rögzíti intézkedésenként.

Zárszó

A fejlődési program komplexitása szükségessé teszi a ráépülő részletekbe menő konkrétabb intézkedések megvalósítását, illetve kidolgozását, mely intézkedések sikerességének mérhetővé tételét az indikátorok hozzárendelésével érhetjük el.

Nyilván a képviselő-testületnek először a jelen fejlesztési programot kell elfogadnia és ezután következhet a programozás azon esetekben, ahol a felhasznált korábbi munkarészek ezt még nem tartalmazzák.

Források

- Altern-csoport munkássága
- Domiporta Kft: Nagymaros Fejlesztési alapelképzelés - koncepció 2005
- Dunakanyar Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás Térségen átnyúló területfejlesztési és ellátási terv-koncepció és cselekvési program 2004
- Ecorys Kft. nagymaros fejlesztési program 2005
- Dr.Farkas Péter: Nagymaros településfejlesztési és szociális viszonyai 2002
- Prof. Dr. Gánti Tibor: Nagymaros jövője, a jövő Nagymarosa - vitairat 1997
- Prof.Dr.Gánti Tibor vitairatához érkezett hozzászólások 1998
- Heincz Antal: Ezredfordulótól Sorsfordulóig. Nagymaros Városfejlesztési Koncepciója 1999
- Horváth Judit: Kertségek a Dunakanyarban 2002
- A Kereszténydemokrata Néppárt Alapelvei 2005
- A Kereszténydemokrata Néppárt Programja 2005
- Kuklay Antal: Humán forradalom
- Mórahalom Város Átfogó Fejlesztési Terve 2000 - 2006
- Nagymaros Város Fejlesztési Célkitűzései 2002
- Nagymaros Város Szakági Koncepciói 2004
- Quo Vadis Consulting: Nagymaros Problémafeltáró szakértői elemzés 2004
- Quo Vadis Consulting: Nagymaros Orientációs beszámoló 2004
- Székesfehérvár 2004-2006 Évi Gazdasági Programja
- Tata Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2003-2006
- A Váci Kistérség Agrárstruktúra és Vidékfejlesztés Programja 1999-2000 Göncöl
- A Váci Kistérség Területfejlesztési Koncepciója és Programja (2002) – Göncöl
- A Váci Kistérség Területfejlesztési Koncepció és Program 2001 – Göncöl
- Visegrád Város Fejlesztési Program 2003
- Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Középtávú Gazdasági Programja 2003-2006